

SK

SK

SK

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 7.1.2009
KOM(2008)897 v konečnom znení

2006/0008 (COD)

**OZNÁMENIE KOMISIE
EURÓPSKEMU PARLAMENTU**

podľa článku 251 ods. 2 druhého pododseku Zmluvy o ES

týkajúce sa

**spoločnej pozície Rady k prijatiu nariadenia, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES)
č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia a určuje sa obsah jeho
príloh**

**OZNÁMENIE KOMISIE
EURÓPSKEMU PARLAMENTU**

podľa článku 251 ods. 2 druhého pododseku Zmluvy o ES

týkajúce sa

**spoločnej pozície Rady k prijatiu nariadenia, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES)
č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia a určuje sa obsah jeho
príloh**

1. KONTEXT

Dátum predloženia návrhov Európskemu parlamentu a Rade: - návrh (KOM(2006) 7 v konečnom znení (dokument 2006/0008/COD)) - návrh (KOM(2007) 376 v konečnom znení (dokument 2007/0129 (COD))	24. januára 2007 3. júla 2007
Dátum vydania stanoviska Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru:	26. októbra 2006
Dátum vydania stanoviska Európskeho parlamentu, prvé čítanie:	9. júla 2008
Dátum predloženia zmeneného a doplneného návrhu ((KOM (2008) 648 v konečnom znení (dokument 2006/0008/COD))	15. októbra 2008
Dátum prijatia politickej dohody:	5. novembra 2008
Dátum prijatia spoločnej pozície:	17. decembra 2008

Dňa 29. apríla 2004 Európsky parlament a Rada prijali nariadenie (ES) č. 883/2004¹ o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, ktorým sa má nahradiť nariadenie (EHS) č. 1408/71².

Nariadenie 883/2004 zahŕňa prílohy, ktoré obsahujú ustanovenia so zreteľom na jednotlivé členské štáty. Obsah niektorých týchto príloh nebol v čase prijatia nariadenia ešte stanovený.

¹ Ú. v. EÚ L 165, 30.4.2004, oprava v Ú. v. EÚ L 200, 7.6.2004, s. 1.

² Nariadenie Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci Spoločenstva (Ú. v. ES L 149, 5.7.1971, s. 2). Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 1992/2006 (Ú. v. EÚ L 392 z 30.12.2006, s. 1).

V nariadení 883/2004 sa preto ustanovuje, že obsah jeho príloh II (ustanovenia dohovorov, ktoré zostávajú v platnosti), X (osobitné nepríspevkové peňažné dávky) a XI (osobitné ustanovenia na uplatňovanie právnych predpisov členských štátov) by sa mal určiť pred dátumom začiatku uplatňovania uvedeného nariadenia.

Niektoré prílohy k nariadeniu 883/2004 je takisto potrebné upraviť tak, aby sa zohľadnili požiadavky členských štátov, ktoré pristúpili k Európskej únii po prijatí nariadenia, ako aj najnovší vývoj v členských štátoch.

V tomto kontexte Komisia prijala dva návrhy nariadení, a to 24. januára 2006 a 3. júla 2007 v uvedenom poradí:

- Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia a určuje sa obsah prílohy XI;
- Návrh nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady, ktorým sa menia a dopĺňajú prílohy k nariadeniu (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia.

Tieto návrhy sa zakladajú na článkoch 42 a 308 Zmluvy o ES a vyžadujú si jednomyselnosť.

15. októbra 2008 Komisia predložila zmenený a doplnený návrh, ktorým sa prijíma pozmeňujúci a doplňujúci návrh Európskeho parlamentu, aby sa oba pôvodné návrhy zlúčili do jedného textu. Postup týkajúci sa návrhu (dokument 2007/0129/COD) bol zastavený v dôsledku zahrnutia jeho obsahu do postupu týkajúceho sa prvého návrhu (dokument 2006/0008/COD).

2. CIEĽ NÁVRHU KOMISIE

V návrhu nariadenia, ktorým sa určuje obsah prílohy XI, sa ustanovujú ďalšie ustanovenia týkajúce sa osobitných aspektov právnych predpisov jednotlivých členských štátov s cieľom zabezpečiť, aby sa nariadenie 883/2004 uplatňovalo v dotknutých členských štátoch bez problémov. V súlade so všeobecným cieľom zjednodušovania návrh obsahuje menej položiek ako príslušná príloha VI v súčasnom nariadení (EHS) č. 1408/71.

Ustanovenia príloh II a X k nariadeniu 883/2004, ktoré boli ponechané prázdne, sú rovnocenné s ustanoveniami v prílohách III a IIa k nariadeniu 1408/71. Ostatné prílohy, ktoré boli zmenené a doplnené na základe tohto návrhu, už obsahujú ustanovenia so zreteľom na viaceré členské štáty, je ich však potrebné dopracovať, aby sa zohľadnili členské štáty, ktoré pristúpili k EÚ po 29. apríli 2004, čo je dátum prijatia nariadenia 883/2004. Niektoré z týchto príloh obsahujú ustanovenia rovnocenné s ustanoveniami v nariadení 1408/71. Avšak časť 1 prílohy I (preddavky na výživné) a prílohy III a IV (osobitné pravidlá pre dávky zdravotnej starostlivosti) sú nové.

3. PRIPOMIENKY K SPOLOČNEJ POZÍCII

3.1. Všeobecné zistenia

V spoločnej pozícii Rady prijatej 17. decembra 2008 sa akceptovaním 69 zo 77 pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov vo veľkej miere zohľadňuje pozícia Európskeho parlamentu.

Komisia vo svojom zmenenom a doplnenom návrhu akceptovala všetky pozmeňujúce a doplňujúce návrhy Európskeho parlamentu. Avšak Rada neakceptovala pozmeňujúce a doplňujúce návrhy 6, 11, 12, 20, 23, 24 týkajúce sa prílohy III a pozmeňujúci a doplňujúci návrh 78 rev.

3.2. Pripomienky týkajúce sa spoločnej pozície k pozmeňujúcemu a doplňujúcemu návrhu 20 a odvodeným pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom 6, 11, 12, 24 v spojitosti s prílohou III

V prílohe III k nariadeniu 883/2004 sú uvedené členské štáty, ktoré uplatňujú „obmedzenia nárokov na vecné dávky pre rodinných príslušníkov cezhraničných pracovníkov“ v príslušnom členskom štáte. Táto príloha napriek negatívne znejúcemu názvu – „obmedzenia“ – v skutočnosti predstavuje pre mnoho dotknutých osôb pokrok v porovnaní s ich situáciou podľa nariadenia 1408/71. Podľa súčasných pravidiel rodinný príslušník cezhraničného pracovníka, ktorý prirodzene nemá bydlisko v príslušnom členskom štáte (členský štát zamestnania, ktorého právne predpisy sa uplatňujú v súvislosti s prístupom k nemocenským dávkam), nemá v príslušnom členskom štáte nárok na zdravotnú starostlivosť.

Po veľmi ťažkých rokovaníach o tejto otázke v roku 2003 a s prihliadnutím na potrebu jednomyselnej dohody bolo nájdené riešenie v záujme zohľadnenia pružnosti, ktorú v súvislosti s poskytnutím nového práva preukázali mnohé členské štáty, na jednej strane a prispôsobenia sa ťažkostiam iných členských štátov, ktoré nie sú schopné tak urobiť, na druhej strane.

V súlade s týmto prístupom sa v článku 18 ods. 2 a článku 24 ods. 2 nariadenia 883/04 ustanovuje, že rodinní príslušníci cezhraničného pracovníka majú nárok na vecné dávky počas svojho pobytu v príslušnom členskom štáte. Avšak v prílohe III sa ustanovujú určité výnimky z tejto zásady.

Aj keď by si Komisia želala iný výsledok, akceptovala kompromis, pretože predstavuje pre rodinných príslušníkov cezhraničných pracovníkov skutočný pokrok. Žiaden iný prístup by v Rade nedosiahol požadovanú jednomyselnosť. Komisia takisto poznamenáva, že týmto prístupom sa rodinným príslušníkom cezhraničných pracovníkov s bydliskom v ôsmich členských štátoch umožní uplatňovať nové právo. Parlament sa v danom čase takisto priklonil k rovnakému prístupu, čo umožnilo prijatie nariadenia 883/04.

Komisia podporuje pozmeňujúci a doplňujúci návrh 20 Európskeho parlamentu, ktorého cieľom je rozšírenie práva ustanoveného v článku 18 nariadenia 883/2004 na všetky členské štáty do piatich rokov (príloha III by sa po piatich rokoch mala pre všetky členské štáty zrušiť). Počas diskusie v Rade niektoré členské štáty zdôraznili ako zásadnú vec a vzhľadom na nedostatok skúseností s uplatňovaním nariadenia, že citlivý kompromis dosiahnutý podľa nariadenia 883/04 by sa nemal narušiť. Väčšina ďalších členských štátov bola schopná prijať daný pozmeňujúci a doplňujúci návrh v duchu kompromisu. Navyše šesť členských štátov uvedených v prílohe III preukázalo ešte viac pružnosti, keďže prejavili vôľu zrušiť prílohu III po štyroch rokoch.

V tomto kontexte sa v spoločnej pozícii Rady uvádza, že:

- článok 18 ods. 2 a článok 28 ods. 1 nariadenia 883/2004 budú zmenené a doplnené tak, aby sa uviedlo, že príloha III bude preskúmaná po piatich rokoch svojho uplatňovania a že

- do článku 87 nariadenia 883/2004 sa vloží nový odsek 10a, v ktorom sa ustanoví, že obdobie platnosti položiek niektorých členských štátov v prílohe III by sa obmedzilo na štyri roky.

Komisia ľutuje, že v Rade nebolo možné dosiahnuť väčší pokrok v tejto problematike. Avšak uznáva úsilie, ktoré v tejto súvislosti vynaložilo predsedníctvo. Komisia pokladá kompromis dosiahnutý Radou za začiatok dynamického procesu, ktorý všetkým členským štátom umožní, aby sa pripojili k pozícii Európskeho parlamentu. Komisia, ktorá sa stotožňuje s pozíciou Európskeho parlamentu, sa bude usilovať tento proces naplňať prispievajúc k nemu. Zatiaľ v súlade s pragmatickým prístupom Komisia akceptuje kompromis, keďže je v porovnaní so súčasným stavom prílohy III krokom pred.

3.3. Pripomienky týkajúce sa pozície Rady k pozmeňujúcemu a doplňujúcemu návrhu 23

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 23 sa týka prílohy II k nariadeniu 883/2004 (ustanovenia dohovorov, ktoré zostávajú v platnosti a ktoré, ak sú uplatniteľné, sú obmedzené na osoby, na ktoré sa vzťahujú). V bode 36 tejto prílohy v položke Portugalsko – Spojené kráľovstvo vložil Parlament odkaz na článok 2 ods. 1 protokolu o lekárskom ošetrovaní z 15. novembra 1978, ktorý je už zahrnutý do prílohy III k nariadeniu Rady (EHS) č. 1408/71.

Tento protokol sa v spoločnej pozícii Rady neuvádza v prílohe II, keďže dva dotknuté členské štáty uviedli, že sa od 1. septembra 2008 rozhodli neuplatňovať článok 2 ods. 1 uvedeného protokolu. Komisia berie na vedomie rozhodnutie oboch zmluvných strán dohody a jeho dôsledky pre aktualizáciu prílohy II k nariadeniu 883/2004.

3.4. Pripomienky týkajúce sa pozície Rady k položkám v prílohe IV, pozmeňujúci a doplňujúci návrh 78 rev.

Dôchodca, ktorý nemá bydlisko v príslušnom členskom štáte (t. j. členský štát, ktorý vypláca dôchodok a zodpovedá za náklady na zdravotnú starostlivosť o svojich dôchodcov v členskom štáte bydliska) má vo svojom členskom štáte bydliska nárok len na nemocenské dávky.

Avšak podľa nariadenia 883/04, pokiaľ je členský štát uvedený v prílohe IV, dôchodca bude mať právo vrátiť sa do tohto členského štátu a ako dodatočné právo bude mať prístup k zdravotnej starostlivosti. To znamená, že príslušný členský štát bude znášať náklady na zdravotnú starostlivosť splatné členskému štátu bydliska, ale aj náklady na nemocenské dávky pre tú istú osobu na svojom vlastnom území.

K týmto položkám patrilo aj Taliansko. Krátko po prijatí nariadenia 883/2004 talianske orgány prehodnotili svoje stanovisko a rozhodli, že zatiaľ nebude v ich silách priznávať dôchodcom dodatočné práva. Komisia vzala na vedomie tento nový vývoj a navrhla vypustiť položku „Taliansko“ z prílohy IV. Európsky parlament si vo svojom pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu 78 rev. želá, aby sa položka „Taliansko“ v prílohe IV k nariadeniu 883/2004 zachovala.

Komisia vzhľadom na osobitnú povahu prílohy IV potvrdzuje svoj návrh na vypustenie položky „Taliansko“. Komisia sa nazdáva, že pokiaľ sa neumožní členským štátom, ktoré sa v určitom čase rozhodli priznávať dodatočné práva, istá pružnosť, keď neskôr potrebujú svoje stanovisko prehodnotiť (keďže zodpovedajú za organizáciu a financovanie systémov

sociálneho zabezpečenia), nebude v budúcnosti k doplneniam prílohy v pozitívnom smere dochádzať.

3.5. Ďalšie zmeny návrhu Komisie vykonané Radou

Spoločná pozícia Rady takisto obsahuje tieto zmeny:

- článok 15 nariadenia č. 883/2004:

V súlade s pracovným poriadkom sa v spoločnej pozícii slová „pomocní zamestnanci“ nahradili slovami „zmluvní zamestnanci“.

Komisia túto aktualizáciu nariadenia víta.

- plánovaná liečba v súvislosti s pracovnými úrazmi a chorobami z povolania, článok 36 ods. 1 nariadenia 883/2004 a odsek 2:

V spoločnej pozícii Rady sa uvádza, že ustanovenia týkajúce sa nemocenských dávok (články 17, 18 ods. 1, 19 ods. 1 a 20 ods. 1) sa tiež uplatňujú na dávky týkajúce sa pracovných úrazov a chorôb z povolania.

Článok 36 ods. 2 bol súčasťou návrhu vykonávacieho nariadenia 883/04 (článok 33), ktorý predložila Komisia. Týka sa osobitných podmienok na povoľovanie plánovanej liečby v súvislosti s pracovnými úrazmi a chorobami z povolania. Toto ustanovenie, ktoré je v prospech dotknutých osôb, nebolo zahrnuté do nariadenia 883/04. Rada uprednostnila zahrnutie tohto ustanovenia do základného nariadenia pred jeho zahrnutím do vykonávacieho nariadenia.

Komisia víta obe ustanovenia, keďže sú v prospech dotknutých osôb.

- článok 87 ods. 8 nariadenia 883/2004:

Cieľom zmeny ustanovenej v článku 87 ods. 8 spoločnej pozície Rady je spresnenie spôsobu, akým sa toto prechodné opatrenie môže uplatňovať na všetky zúčastnené strany. Ustanovuje sa v ňom maximálne obdobie 10 rokov, počas ktorého sa na určitú osobu môžu vzťahovať iné práve predpisy než predpisy ustanovené v súlade s hlavou II nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71.

Komisia môže túto zmenu akceptovať, keďže stanovenie maximálneho obdobia je vo svojej podstate prepojené s konceptom prechodného obdobia. Desaťročné obdobie sa zdá byť primeraným časovým obdobím na to, aby sa jednak dotknutým osobám a jednak inštitúciám umožnilo prehodnotiť situáciu v spojitosti s uplatniteľnými právnymi predpismi.

4. ZÁVER

Komisia osobitne dbá na zabezpečenie toho, aby sa zachovali individuálne práva mobilných občanov, a to napríklad v oblasti chorôb z povolania a pracovných úrazov. Komisia poznamenáva, že v spoločnej pozícii Rady sa vo veľkej miere zohľadňujú pozmeňujúce a doplnujúce návrhy Európskeho parlamentu.

Pokiaľ ide o najcitlivejšie otázky, Komisia pokladá kompromis dosiahnutý Radou za začiatok dynamického procesu, ktorý všetkým členským štátom umožní, aby sa pripojili k pozícii Európskeho parlamentu. Komisia sa bude usilovať tento proces naplňať a prispievať k nemu.

Napokon prijatie tohto nariadenia, ktorým sa vyplnia prázdne prílohy k nariadeniu 883/04 a k vykonávaciemu nariadeniu, je základným predpokladom toho, aby sa nariadenie 883/04 mohlo začať uplatňovať v roku 2010.

Nariadením 883/04 sa zlepšujú práva na sociálne zabezpečenie občanov, ktorí uplatňujú svoje práva na voľný pohyb. Nariadenie 883/04 bude mať po nadobudnutí účinnosti priamy vplyv na každodenný život miliónov občanov EÚ.

Vzhľadom na to, čo bolo uvedené, Komisia môže v plnej miere podporiť spoločnú pozíciu Rady.